

## Naši dopisi.

**Iz Ljubljane.** Koncert „Glasbene Matice“ se je vršil dne 12. in 14. sušca pod vršim vodstvom g. M. Hubada. Na vspredu bila je veleslavna J. Haydn-ova skladba „Stvarjenje“. — Oratorij je razvrščen v tri dele. Prvi del obsega 14, drugi 12 in tretji del pa 6 točk. Skladba sama ob sebi je jako imponantna, polnoglasna in okrašena z dičinimi samospēvi, dvo in trospevi, koje okrepljuje veličastni zbor. Gotovo bilo je dokaj truda boči si z orkestrom, zborom, kakor tudi sē solisti. Podrobneje ne bodem tu opisoval skladbe, ker bi bilo preobširno; omenim naj le, da pravi užitek te skladbe tiči v spoznavanju izrednih njenih svojstev, ki pa se le na ta način doseže, da ima poslušalec partituro v roci. Skladbo je proizvajalo okolo 180 pevk in pevcev ter nad 50 vojaških močij preskrbovalo je orkester. Do cela dovršno pel je g. A. Razinger, dobro znani naš tenorist ter tovariš. Pokazal nam je on na tem mestu, da je jako izvežban, ki premaga še tako težke muzikalne zapreke. Izborno je pogodil svojo vlogo. Omenim le to, da je pel v točki 19., kjer se menja  $\frac{1}{4}$  takt z  $\frac{2}{4}$  in „Moderato“ se spremeni v „Vivace“, skozi več taktov same 16tinke, pri kojih so duodecimni skoki z vso natančnostjo, kar je gotovo le izvežbanemu pevcu izvršiti mogoče. Dobro se zna tudi boriti z vsakovrstnimi muzikalnimi olupšavami, kojih v skladbi kar mrgoli. Tu se nam zopet kaže plod našega preblagega očeta g. A. Nedved-a, ki je mnogo pripomogel, da je postal g. Razinger pevec, kateri dela čast svojemu stanu in narodu. Na tem mestu mu boči srčna čestitka. Naj težjo vlogo je pač imela gđ. B. Leščinska, operna pevka slovenskega gledališča, koje je jako častno rešila. Tu nam je ona pokazala svoj obširni, čisto zvončei glas, ki se brez vsake težkoče vspe do visocega c, poleg tega pa tudi izborno šolo. Gotovo ni malenkost 16tinke in 32tinke peti, to bode vsakdo priznal. Ona je kakor lahkokrila lastovica plavala čez vse glasbene okraske. Tudi g. C. Vasiček-a, opernega pevca slovenskega gledališča je burno pohvaliti. On ima obširen, močen in milo doneč bas, kakoršnega je treba iskati. Rešil je svojo vlogo mojstersko. Burno pohvalo je pač žel slavni pevski zbor „Glasbene Matice“. Gotovo ni bilo nikogar, da bi mu krasni, melodiozni oratorij ne ganil srca. — Srečne se smemo šteti, da imamo v naši sredi g. Hubada, moža, ki neumorno deluje za sprepah slovenskega naroda. Kako natančno je g. Hubad pretresel vsak takt, da mu podeli kras, ki mu je od narave lasten. Smemo trditi, da se je „Glasbena Matica“ v pretečenih letih povspela do vrhunca, kajti take, moderno klasične skladbe tako dovršno proizvajati, je brezdvomno že dokajšna umetnost. Čudovito precizno pel se je zadnji zbor, ki je ves fugiran. Tudi orkester držal se je vrlo dobro. Koncert je počastil g. baron Hein in več dostojanstvenikov. Da se Ljubljancani zanimajo za klasično godbo, je pričalo navzoče občinstvo, kojega je bila vsa dvorana popolnoma polna. *A. Sachs.*

**Iz Planine.** Predzadnji dan meseca svečana smo izročili na tukajšnjem pokopališči, kjer počivata vže več let naša tovariša Jakob Filip Krainz, umrl 23. svečana 1860. in Matej Tomec, umrl 20. kimoveca 1866., telesne ostanke učitelja-trpina g. Ivana Juvánca. Rajnik se je porodil dne 4. mal. travna 1816 v malem selu Hrustovo, župnije velikolaške. Po z odliko dovršenem tedajnem četrtem razredu, je obiskoval leta 1835 šestmesečni učiteljski tečaj v Ljubljani ter bil z dekretom z dne 15. vinotoka istega leta poslan kot pomočnik bolehnemu učitelju Jožefu Wenzlissu na Vrhniko. Tu je nad tri leta jako vsepšno in vzgledno deloval in prebil dne 30. kimoveca 1836 vže tudi konzistorijalni-sposobnostni izpit — Dne 5. listopada 1838. l. se mu je podelila „in Ansehung seiner für einen Schuldiener anerkannten Tüchtigkeit und guter Aufführung“ učiteljska služba v njegovi rojstni župniji velikolaški, kjer se je oženil in prav zadovoljno živel do konca leta 1861. Pričetkom leta 1862. bil je pa prestavljen vsled raznih spletk in črne zavisti njegovih nasprotnikov na Unec. Ker je bila tačas na Unci nameščena šola v priprosti kmetski hiši in ker so občani sprevidili, da v takem stanu šola obstati ne more, so kupili poleg cerkve se nahajajoče posestvo in po Juvánčevem načrtu sezidali lično sedanje šolsko poslopje. A tudi tu ni

imel pokojnik miru; komaj je bila šola dobro dodelana, ga je vže zopet potisnila kruta roka dné 14. listopada 1864 visoko v hribe k sv. Vidu nad Cerknico. Po blizu desetletnem jako težavnem službovanji mej hribovci je bil premeščen dné 14. mal. travna 1874 na drugo učiteljsko mesto v Planino — kjer je bil dné 8. vel. travna deflunitivno nameščen — in dne 21. kimovca 1876 pa kot učitelj-voditelj na jednorazrednico v Gorenji Logatec prestavljen. Koncem šolskega leta 1879 je bil po skoro štiri in štiridesetletnem službovanji na lastno prošnjo vmirovljen, odkoder se je preselil zopet v Planino ter tu opravljal prav spretno službo občinskega tajnika, dokler ni popolnoma opešal.

Pokojni Juvánc — bivši Levstikov in Stritarjev učitelj — je bil jako krepke postave, vesel, odkrit družabnik, blagega srca in izkušen svetovalec osobito priprostemu ljudstvu, kojemu je vselej in z veseljem rad postregel s prebiranjem in spisovanjem raznih spisov in pisem.

Kako je bil priljubljen in spoštovan, je kazal njegov pogreb. Udeležila se ga je vsa šolska mladina s črno ovito zastavo, štírje dubovniki, skoro vsa domača gospóda, nebrojna množica ljudstva od tu in iz okolice in pa dvajset tovarišev in tovarišic iz domačega in postojinskega okraja. Na grobu je opisal domači g. župnik v srce segajočem govoru delovanje in življenje pokojnikovo, a učitelji-pevci so pa zapeli žalostinke pred hišo, v cerkvi in na pokopališči sobratu s slovo. Blag mu spomin! — k.

**Iz postojinskega okraja.** Zemljevid postojinskega okraja. Risal učitelj L. Fettich-Frankheim, reproducirala litografično-artistična tvrdka Th. Bannwarth na Dunaji, založil R. Šeber v Postojni. Cena 90 kr.

Vsak učitelj našega okraja je radostno pozdravil ta učni pripomoček, katerega je došehmal občutno pogrešal pri začetnem pouku v zemljepisji ter je gotovo hvaležen tovarišu Frankheimu in založniku Šeberju, da sta omogočila obelodanjenje zemljevida. Izdaja okrajnih zemljevidov je že sama na sebi težavna stvar. Kupijo take karte šole v okraji in morebiti posamičniki — če ni predraga. Želeli bi, da bi dobili zemljevid narejen v vojaško-geografičnem inštitutu na Dunaji, tak pa stane najmanj 5 gld., ako se natisne najmanj 100 izvodov pa celo nad 8 gld. Kdo bi potem razun šol tak zemljevid kupil? In vprašanje je še, če bi slavni krajni šolski sveti pri obče znanem uboštvu našega ljudstva dovolili troške za tak zemljevid. Kje pa dobiti založnika? Izdaja takih okrajnih zemljevidov je tedaj res težavno in riskirano podjetje. Potreba istih je pa velika, ker si uspešnega poučevanja brez dotičnega učnega pripomočka niti misliti ne moremo.

Zemljevid imamo tedaj. Potrjen je od vis. c. kr. dež. šolskega sveta v Ljubljani, ki se je o njem tako-le izrazil: „Wird als eine verdienstvolle und wohlgelungene Arbeit erkannt“. Zemljevid je lično izdelan, imena posameznih krajev so dokaj velika ter je vse res zaslužno delo, kakor je vis. c. kr. dež. š. svet pripoznal.

Res je, da je ostalo na njem nekoliko hib, pa največ pravopisnih ali pa tiskovnih, toda te niso tako tehtne, da bi celoti vso vrednost jeinale.

Tovariš Frankheim imel je dosti truda z risanjem, zato ker je zemljevid, kakor rečeno, za učno rabo na tuokrajnih šolah potrjen, je vsega priporočila vreden tako za šole, kakor za učitelje in posamezne druge korporacije in osebe. Cena — 90 kr. — je tudi tako nizka, da si more vsakdo tak zemljevid nabaviti. Zemljevid namenjen je za prvi pouk v zemljepisji, zato ima le bolj topografičen značaj ter je gorovje, da ne moti začetnika, le bolj „namignjeno“.

G. tovarišu Frankheimu smo vsi učitelji zelo hvaležni za ta zemljevid in zadostilo mu bodi, da je zemljevid potrjen, ter da vemo njegovi sotrudniki delo njegovo ceniti.

— mo —

## Društveni vestnik.

**Iz Kamnika.** Kamniško učiteljsko društvo preloži svoje zborovanje zaradi seje c. kr. okr. šol. sveta od 19. na 26. dan mal. travna.